СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 38. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 15. лютого, 1930. VOL. XXXVIII. No. 38. Jersey City, N. J., Saturday, February 15, 1930. THREE CENTS.

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ НОМІНАЦІЮ ҐЮЗА

ДЕБАТИ ІЗЗА НОМІНАЦІЇ ТРЕВАЛИ 4 ДНІ. 52 ГОЛОСИ БУЛИ ЗА НОМІНАЦІЮ, А 26 ПРОТИ.

ВАШИНҐТОН. — По чотиродневній завзятій дебаті в сенаті затверджено остаточно номінацію Ґюза на президента найвищого суду.

Найбільше противилися номінації републиканські сенатори Бора й Норис.

Ґюз, повідомлений про вислід голосовання, заповів, що обійме урядовання при створенню найближчої судової сесії і буде держатися тих засад, які заступав на протязі своєї 25-літної публичної праці.

ВЛАСНИКИ ГОТЕЛІВ ПРОТЕСТУЮТЬ.

КАЖУТЬ, ЩО ПРОГИБІЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТОР ОБІЦЯВ ПОВІДОМЛЮВАТИ ЇХ ПРО ТЕ, ЩО В ГОТЕЛЯХ УЖИВАЮТЬ АЛЬКОГОЛІЧНИХ НАПИТКІВ.

НЮ ЙОРК. — Понад 40 делеґатів товариства готелевих власників зявилися у прогибіційного адміністратора Ню Йорку, Мориса Кембела, щоби запротестувати проти останніх ревізій по нюйорських готелях. Власники поликувалися на умову, заключену з прогибіційним адміністратором, на підставі якої готелеві власники зобовязалися допомагати владі не допускати до нарушення прогибіційного закона по готелях, а прогибіційні власти рішили давати їм знати, як тільки буде яке підозріння, що по готелях продають алькоголь. Бо тільки тоді готелеві власники могли бути в спромозі карати винуватих і не дозволити нарушувати прогибіцію.

Власники готелів зобовязалися видрукувати на списах страв специяльну замітку, в якій звертається увагу публики, що не дозволено подавати навіть напитків без алькоголю, як от джинджер ейл, коли є підозріння, що тих напитків уживають до мішанини з віскою.

ЖІНКИ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ ДОРОГОЮ РЕФЕРЕНДУМ.

ВАШИНГТОН. — Перед судейським комітетом палати послів станула жіноча депутація, яка домагалася переведення загального голосовання в справі знесення 18 поправки. На чолі депутації стояла конґресменка Мері Т. Нортон з Ню Джерзи.

Замітне було те, що промови жінок стрінулися з сильними оплесками, особливо ті місця, де жінки говорили про сухих членів конґресу, котрі відомі з того, що добре попивають.

ФОРД ПРИЗНАЧУЄ $100,000,000 НА ШКОЛИ.

ФОРТ МАЄРС (Флорида). — Автомобілевий маґнат Генри Форд хоче присвятити решту свого життя справам виховання молоді. Він каже, що хотів би підготовити молодь до життя. Для тої цілі побудує в ріжних сторонах краю школи, а особлившу увагу зверне на Технольоґічний Інститут Едисона в Дірборн, Мішіґен.

Форд каже, що кождий чоловік повинен мати в руках якийсь практичний фах, а рівнож повинен бути виспеціялізований у якімсь напрямі, бо це ще замало скінчити гай-скул чи університет.

БЕЗДРОТНА СТАЦІЯ БУТЛЄҐЕРІВ.

ІНВУД (Лонґ Айленд). — Поліція впала на слід бездротної телеграфічної стациї, котра мала вироблені тайні знаки, якими послугувалися бутлеґери при пачкованню алькоголічних напитків з кораблів на беріґ.

КРИТИКУЮТЬ ПОСЛА ЗА НЕВІДПОВІДНИЙ ВИРАЗ.

САО ПАВЛЬО (Бразилія). — Американський амбсадор, Едвин Морґан, складав разом з іншими дипльоматичними представниками ґратуляції на руки президента держави зприводу невдалого атентату на життя заступника президента Фернанда Віяниу. У своїй промові назвав американський амбасадор той атентат „безвстидним". Цей вираз дав притоку ріжним місцевим ґазетам до критики. Часопис „Ля Пренза" каже, що така мова є вміщанням у бразилійські справи. Консервативні ґазети боронять амбасадора.

НАЗИВАЄ РУЗВЕЛТА ПОЛІТИЧНИМ ДЕСПОТОМ.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий сенатор Сібурі Местик, критикуючи нюйорського ґовернора Рузвелта, каже, що Рузвелт править стейтом, як правили колись французькі королі Францією, держачися засади: держава це я.

ВЖЕ НЕ БУДЕ ЛІТАТИ.

НЮ ЙОРК. — Джан Тромбол, ґовернор стейту Кенетикот і батько жінки Джана Кулиджа, сина бувшого президента, заповів, що молодий Кулидж взяв від жінки слово, що вона вже більше не буде літати на літаках. А дочка ґовернора бралася саме вибирати лайсенс на пільота.

АРЕШТУВАЛИ ЗА ТИЖДЕНЬ 2,500 БАНДИТІВ.

ШИКАҐО. — Місто взялося на добре до чистки. На протязі останнього тижня арештовано 2,500 осіб, запідозрених у бандитизмі. Всі вони відповідатимуть перед судом.

ҐУВЕР ВИРАТУВАВ БИЗНЕС.

ВАШИНГТОН. — Секретар праці Дейвис говорив по радіо про поліпшення бизнесової ситуації, признаючи заслугу щодо цього Ґуверови. Він твердить, що конференції Ґувера з представниками промислу, торговлі й праці довели до того, що всі бизнеси тепер поправляються і вертають до нормального стану.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА НА РАДІО.

Заходом Сурми при співучасти Т-ва Дякоучителів в Америці орхестра Василя Ґули з Ню Йорку відограє слідуючі пісні і танці в неділю, дня 16-го лютого, в годині 2.45, на стациї WAAT з Джерзи Сіти (1070 Кілосайклес).

1. Українська Шумка, зі співом;
2. Катерина, танець;
3. Бабуся Старенька зі співом;
4. Танець Селянка;
5. Українська Думка зі співом;
6. Думка-Коломийка.

Не опустіть послухати програми молодого українського диріґента орхестри. Всі танці спід аранжерки професора Михайла Гайворонського. Хто ще не має радія, хай іде до того, що має.

ПРОТИРАДЯНСЬКИЙ РУХ НА УКРАЇНІ.

Сталін одержав повідомлення від голови Чеки, Менжинського; та ближчих його співробітників, Яґоди й Уншліхта, що на Україні замітно зростає масовий рух проти комуністів. Такий саме рух помічається на Донщині та на Кавказі. В районі Жмеринки, Винниці та Летичева селяне знову ведуть зорґанізоване постійне повстання проти большевиків, де місцями доходить до отвертих сутичок між червоною армією та селянами.

АРЕШТИ НА УКРАЇНІ.

З краю подають, що на Великій Україні большевики арештували більш як 2,000 Українців, яким закидують приналежність до Союза Визволення України. Лише в одному Київі арештовано понад 200 осіб. За терористичні акти будуть судити 47 душ.

ЗАКРИТТЯ ЦЕРКОВ.

В 1929 році в Росії замкнули 5,000 церков та 2,300 жидівських синагог і молитовних домів ріжних релігійних сект. Тепер стараються поспішно замкнути всі релігійні будинки та церкви, або передати їх для комуністичних клюбів, музеїв і т. д.

Переводиться конфіскация дзвонів. Большевики числять, що з цього прийде їм у фонд індустріялізації 333,000 тон металю, загальної вартости 30,000,000 рублів.

ВІЙНА З ХРЕСТАМИ.

З Харкова повідомляють, що там здемолювали одну православну церкву. З катедрального собору зняли великий хрест, а з вівтаря роблять театральну сцену. Церковні ризи та образи спалено на вулиці.

„ЧОРНА РАДА".

Одеська ґазета „Червона Комуна" повідомляє, що з військових складів пропало багато скорострілів, які попали в руки антибольшевицької орґанізації, котра зветься „Чорна Рада". Частину членів цієї орґанізації арештовано. Це українська сильна революційна орґанізація, до якої належать також моряки з чорноморської воєнної фльоти та з фортеці Севастопіль.

На кружляку „Червона Україна", арештовано 17 моряків за приналежність до „Чорної Ради". В Прилуках розстріляно 13 членів цієї орґанізації на чолі з Лісовим.

30 ЛІТ НА МИТРОПОЛИЧІМ ПРЕСТОЛІ.

У второк, на наш Новий Рік, зачався ювилейний рік з приводу 30-ліття митрополитування екс. А. Шептицького на владичому престолі у Львові. З тої нагоди відправив митрополит Шептицький архієрейську Службу Божу в асисті епископів: Хомишина, Коциловського, Будки й епископа-помічника Бучка. Як гості засіли в сталях лат. архиепископ Твардовський, вірменський архиепископ Теодорович, епископ-помічник Лісовський і кількох канонікі лат. капітули, а також найближча рідня Ювилята. В перших лавках засіли представники українських центральних установ. Зразковий лад утримували пластуни і пластунки. Вся церква і велике подвіря св. Юра були заповнені масами вірних.

По закінченні Служби Божої виголосив глибоко продуману, навіяну щирістю і привязанням до особи Ювилята, проповідь о. епископ д-р Іван Бучко. Проповідник висказував ті почування, якими живе цілий український нарід, навіть без уваги на ріжницю віроісповідань, до особи митрополита. Проповідь свою закінчив о. епископ побажанням до Ювилята, щоби дожив ще свого 50-літнього ювилею та діждався обєднання цілого українського народу у вірі під проводом Апостольської Столиці й повного обєднання національного. Після тої проповіди хор відспівав „Многая літа".

По закінченню богослуження митрополит в асисті всіх епископів поблагословив при виході з катедри зібраний нарід і на тому ціле торжество закінчилося. — („Діло").

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ КАТУЄ.

Дня 9 грудня минулого року в ночі переведено у Якова Бондарчука ревізію, знайдено партійну леґітимацію „Сельробу" й арештовано, при чому тоді його перший раз побито. На постерунку поліції його роззуто й приковано до залізного ліжка, а відтак копано ногами до непритомности. В непритомному стані прикутий лежав до 10 год. ранку слідуючого дня. Тоді його розковано й знову бито, копано, душено руками за сімяні залози. Тоді його допитувано, чому був на вічу Сенюка, чому на партійній конференції критикував зарядження старости і т. д., а притім бито його знову то палицею то по стороном. Відтак його піднімали і били спиною об підлогу. Коли битий умлівав, його відливали водою. Відтак відвезено його до вязниці в Дубні, де просидів невинно півтора місяця. Він стратив здоровля й тепер мусить лікуватися.

„НЕ УСПОКОЇМОСЯ БЕЗ ВИЛЬНА".

Литовський ювилейний комітет порішив видати з нагоди річниці смерти литовського князя Витовта почтові значки з написом: „Не успокоїмося без Вильна".

ПЛЯНТАЦІЯ ВИНОГРАДУ.

На полудневo-східному Поділлю біля Чорткова заложено велику плянтацію винограду. Тому, що клімат тієї околиці вельми лаґідний, можна сподіватися великого виноградозбору.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛЬВОВІ.

Дня 21 січня перед судом присяглих у Львові розпочався процес проти 9 селян з Вербіжа, повіту Сокаль. Акт обвинувачення, побудований на підставі підозрінь і здогадів поліції, говорить, що обвинувачені мали тайні сходини на цвинтарі, належали до УВО і мали, „як задзвонять червоні дзвони", викликати у цілій Малопольщі військові повстання. Вони мали також вбити Пилипа Грицева, що був сіллю в оці УВО. Обвинувачені до закидуваних їм проступків не признаються, а Грицева вбив Г. Покидько в пяному стані ізза заздрости за дівчину.

Розправа потреває кілька днів.

ЖИДІВСЬКИЙ ВІДІЛ У КИЇВСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ.

При факультеті професійної освіти київського ІНО відкривають відділ суспільствознавства з жидівською викладовою мовою. Відділ буде мати 2 підвідділи: соц.-історичний та літературно-лінґвістичний.

СОВІТИ ПОКИДАЮТЬ ВСЕСВІТНИЙ ПОЧТОВИЙ УРЯД.

З Москви повідомляють, що совітський уряд постановив виступити з всесвітнього почтового союзу.

ЗАПАДАЄТЬСЯ МОРСЬКЕ ДНО.

Експедиція Академії Наук, що досліджує Чорне й Азовське море, сконстатувала, що дно Чорного моря неустанно западається.

НОВІ АРХЕОЛЬОҐІЧНІ ВІДКРИТТЯ.

Останніми днями видобуто з Еґейського моря недалеко острова Евбеї колекції бронзових виробів великої артистичної вартости. До найкращих належить статуя Юпітера природної величини. На думку археольоґів бронзи походять з грецьких кораблів, затоплених у часі війни з Персами.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА РОСТЕ.

Протягом грудня 1929 р. повстало в Польщі 53 нових часописів.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ СПОРТ.

Одна з московських ґазет проголосила „оріґінальний" конкурс. Призначила нагороду тому робітникові, який вимаже найбільше святих образів з хат. Ті образи потім торжественно будуть палити на одному фабричному подвірі. Спорт, на якого большевиків стати...

ЩЕ ПРО ОПИРА З ДІСЕЛЬДОРФУ.

Недавно була поширена в Берліні й Варшаві вістка, що голосним опиром з Дісельдорфу має бути знаний німецький письменник Ганс Ґайнц Еверс, автор повісти „Альравне".

Найновіші вістки з Відня доносять, що на одному з передмість тогож міста знайдено трупа молодої жінки, замордованої в подібний спосіб, як жертви опира Дісельдорфу. Віденська поліція почала енерґійне слідство, бо є переконана, що опир з Дісельдорфу перенісся тепер до Відня.

АНҐЛІЯ НЕ БУДЕ МОВЧАТИ ЗА РЕЛІҐІЙНІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ В РОСІЇ

ГЕНДЕРСОН ЗАЯВИВ, ЩО ВІН ДОРУЧИВ АНҐЛІЙСЬКОМУ ПОСЛОВИ ЗІБРАТИ ВСІ ВІДОМОСТИ ПРО РЕЛІҐІЙНІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ, ЯКІ ВЕДУТЬ БОЛЬШЕВИКИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — В парляменті та в палаті лордів вивязалися дебати в справі релігійних переслідувань у Росії. Міністер справ закордонних Гендерсон заявив, що анґлійське правительство доручило свому послови в Москві зібрати точні відомости про большевицькі релігійні переслідування та подати до уряду докладні відомости в цій справі.

Деякі посли ставили Гендерсонові пропозицію піднести справу релігійних переслідувань в Росії перед Лігою Націй, згідно з 11 параґрафом статута Ліґи Націй. Але на це Гендерсон відповів, що очевидно до цього правительство не буде братися, але знайде инші способи свого впливу, щоб оборонити свободу віри, яку признають усі культурні та цивілізовані народи світу.

ВІДБИРАЮТЬ АНҐЛІЙЦЯМ КОНЦЕСІЮ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Одержано з Москви телеґраму, в якій повідомляється, що радянський уряд хоче відібрати концесію на добування золота в Ленських золотих промислах. Концесію цю одержала від большевиків у 1925 році компанія, яка володіла й раніше цими золотими підприємствами.

В головному офісі компанії кажуть, що згідно з концесійними умовами большевицький уряд не може знести концесії, не скликавши специяльної роземчої комісії; а міжтим з Москви повідомляють, що большевики вже в квітні думають відобрати концесію. Напруження між большевиками та концесійною фірмою почалося тоді, як минулого року Чека перевела ревізію в московському офісі компанії.

Компанія призначила своїм представником у роземчому суді сера Скота й просить Москву призначити свого представника та визначити реченець засідання цього суду. Та Москва жадної відповіди на це ще не дала.

АРЕШТУВАЛИ РАДЯНСЬКОГО ДИПЛЬОМАТА.

ПАРИЖ (Франція). — З Москви доносять до париської ґазети „Міді", що радянський уряд протестує перед французьким урядом проти арешту другого секретаря радянського посольства в Парижі, Мещерякова. Большевики кажуть, що французькі детективи арештували його біля самих дверей посольства в звязку зі справою зникнення ґенерала Кутепова.

Начальник французької поліції та начальник детективів кажуть, що їм нічого не відомо про арешт радянського дипльомата.

ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДО-КИТАЮ.

ПАРИЖ (Франція). — Правительство занепокоєне відомостями про заворушення в французькому Індо-Китаю. В місті Єнбай збунтувалися війська, зложені з тубильців. Підчас цього бунту вони вбили 5 французьких офіцирів, двох підофіцирів і пятьох жовнірів-тубильців, які не брали участи в повстанню, а залишалися льояльними до своїх начальників.

Французька влада в Індо-Китаю заявляє, що назагал там панує спокій по всій країні. Цей бунт викликала специяльна революційна орґанізація, яку утворили в Індо-Китаю аґенти Москви. Це одна з філій великої революційної орґанізації, котра таємно працює на території майже всієї Азії.

БАНДИТИЗМ У КИТАЮ.

ШАНҐАЙ (Китай). — На всій території Китаю шаліють численні банди грабіжників та мародерів, сформовані з жовнірів китайських армій, котрі воювали між собою. Цей бандитизм досяг таких розмірів, що він стає небезпечним для самого націоналістичного уряду в Китаю.

В районі Ганкова одна банда грабіжників назвала себе урядовим військом і зявилася на пароплав, який належить нюйорській фірмі Стандард Ойл Компані. Ніби шукаючи контрабанди, бандити ограбували пароплав. Американське посольство зприводу цього заявило протест китайському правительству. Американські воєнно-морські власти дали наказ американським воєнним кораблям, які знаходяться на китайських водах, щоби вони охороняли американські торговельні пароплави.

РОБІТНИЧА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

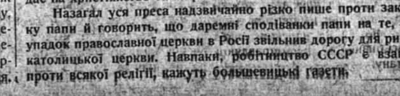
МАДРИД (Еспанія). — Нове еспанське правительство має ще один клопіт, а це справа безробіття в Еспанії. В Мадриді та в Барселоні відбулися вуличні демонстрації безробітних, які проходили під гаслом: „Ми домагаємося праці!"

Кажуть, що ці демонстрації зорганізовані консервативною партією Прімо де Рівери, щоби заколотити працю нового уряду.

БОЛЬШЕВИКИ ВІДПОВІДАЮТЬ ПАПІ.

МОСКВА (СССР). — Місцеві комуністичні ґазети різко виступають проти заклику папи римського до моральної боротьби проти релігійних переслідувань у Росії. В ґазетних наголовках папу називають „святим спекулянтом", котрий „веде хрестоносний похід". „Комсомольская Правда" містить велику статтю під наголовком „Хрест і мавзер", в якій нападає на християнство та на релігію взагалі.

Назагал уся преса надзвичайно різко пише проти заклику папи й говорить, що даремні сподіванки папи на те, що упадок православної церкви в Росії звільнив дорогу для римо-католицької церкви. Навпаки, робітництво СССР є взагалі проти всякої релігії, кажуть большевицькі ґазети.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Oелефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕСПОДІВАНА ОПОЗИЦІЯ

Сенатови предложено до затвердження номінацію Чарлза Гюза на президента найвищого суду, себто на становище, яке являється найбільш почесним і найбільш відповідальним по уряді президента держави. Імя Гюза є загально відоме, бо довгий час був він секретарем стейту, а в своїм часі кандидатом на президента держави. Вилсон побив його при виборах всього кільканацятьма голосами. Гюз відомий рівнож з свого сильного характеру й великих правничих здібностей, які виявив підчас своєї адвокатської практики. Тому видавалося, що супроти такої людини не буде ніякого протесту. А воно вийшло навпаки. Якраз супроти Гюза піднесено такий протест, якого ще не підношено в сенаті супроти ніякого кандидата на президента найвищого суду. І то піднесене з боку таких сенаторів, які про саму особу Гюза висказуються з найбільшим признанням. Тому опозиція та має характер наскрізь поважний і річевий, бо позбавлена особистих чи партійних порахунків.

Опозиція закидає Гюзови те, що він покинув тому 14 літ становище судді при найвишім судді, щоби віддатися політичній карієрі. Саме тоді рішився він кандидувати на уряд президента держави. Гюзови закидають далі, що він покинув поважне й почесне місце судді, щоби заробити більше грошей як адвокат великих корпорацій, або добитися більшого політичного впливу, замінюючи судейське становище за політичне. Опозиція твердить, що Гюз надто консервативний. Він ціле своє життя заступав інтереси великих компаній і ріжних нафтових підприємств, між иншим і ті, яких представники опинилися в тюрмі за перекупства високих урядовців. Кажуть, що Гюз певно так пересяк тими інтересами великих компаній, які завжди заступав, що він не буде в силі бути обективним суддею, коли прийдеться ті справи розбирати в найвищім суді. Підносять ще й те, що Гюз працював довго в адміністративній службі. Він пересякнутий рівнож і її духом. І ось тому виконавча влада іменує його тепер президентом найвищого суду, бо він заступає у всім погляди виконавчої влади. А знову в модерній державі мусить бути задержаний поділ влади. Судейська влада мусить бути цілком незалежною від влади виконуючої.

От такі завваги підносить опозиція проти Гюза. Річ ясна, що вони не заважать на номінації, бо сенат у своїй більшости затвердить рішення президента Гувера й Гюз стане президентом найвищого суду. Всеж таки та критика освітлила справу номінації з ріжних боків. Тепер кождий буде в силі провірити, як поставиться Гюз до піднесених опозицією закидів. Гюз буде мати нагоду взяти їх під розвагу й застосуватися до цього, що слушне.

КАРТИНА „ОРҐАНІЧНОЇ ПРАЦІ" В РІДНІМ КРАЮ.

Анкета в справах громадських в Коломиї.

(Оригінальний допис до „Свободи").

(4)

Юра Чукор з Ковалівки наводив такий факт, що коли їх громада не хотіла давати на памятник Пілсудському, то люстратор сказав: „Я вам сам позичу десять золотих, але дайте".

Посол **Д. Паліїв** підносить **безхребетність** наших людий, коли стануть війтами. Через те наших війтів, а рівнож і писарів — не мають на пошитте.

Д-р К. Трильовський: — Є загально звісним, що наші посли у варшавськім соймі нічого не годні вдіяти. — За Австрії ми від польських надужить в Галичині відкликувалися до Відня і до віденського парляменту. Тепер польська влада нікого над собою не має — тому робить з нами, що хоче. І сойм краєвий у Львові знесений і ради повітові розвязані, а заступлені іменованими урядами прибічними (при старості) радами.

З цілої самоуправи лишилися нам лиш ради громадські і тому ми мусимо **всю енерґію** вложити в освідомленнє й організацію радних громадських. При помочи громадських рад ми можемо **великі суми позискати** для наших народних інституцій.

В тім лиш ціле лихо, що наші селяни чогось стали **страшно байдужі таки** супроти своєї власної долі і вже занадто мовчки і добровільно клонять голову під вороже ярмо. Є цілі села, що взагалі на ніякі збори, на ніякі анкети не висилають ніодного делеґата.

Або чиж це не сором, що **на виставу української книжки**, яка тревала майже цілий тиждень, не прийшло навіть **сто селян?** А на послідній просвітній анкеті в Коломиї явилося вже разом з інтеліґенцією заледво **41** людей!

Якогож ще більшого утиску наші люди вижидають? Чи їм того, що вже є, ще замало?

Очевидна річ, що ми не сміємо опускати рук і тому мусимо **устроювати анкети** в справах громадських і **в менших місточках** — як Ґвоздець, Печеніжин та Яблонів і скликувати на них з сусідних сіл наших радних і взагалі громадян, що інтересуються громадськими справами. Коли гора не хотіла прийти до Магомета, то Магомет мусів прийти до гори. Так і ми мусимо робити.

Іван Кузич з Березова вижного кладе всю вагу на власну поміч, бо чужі нам певно не поможуть.

Дм. Микитюк з Раківчика підносить, що у нас війт є, на жаль, слугою польського поліцая, а **Мих. Бойчук** з Камінок малих жалується, що у них раду громадську розвязано, а наказний комісар робить, що хоче. **Н. Рибчук** з Підгайчик каже, що як у них рада громадська має засідання, то поліцай польський підслухує під дверми.

Д-р Новодворський наводить, що дійшло вже до такої безличности як це, що кажуть нашим громадам складати на Поляків в Німеччині! Або нпр. виставляють таке свідоцтво моральности: **„Н. Н. є неморальний, бо займається політикою"!**

Най наші громади вступають в сліди Стопчатова, а й вони зможуть поставити на своїм.

Треба конче отворити **канцелярію правних порад в справах громадських.**

Д-р Могильницький взиває щоби ніхто не дав залякуватись, а проти карних оречень староства треба відкликуватися до окружного суду. Тимчасом, коли жандарм (держ. поліцай) питає нашого чоловіка чи ви були на вічу — то наш чоловік скулиться та каже: „Ні! Я не був". В цей спосіб лише самих себе понижуємо.

Посол **д-р Целевич** радить, щоби, коли писар не хоче іти за волею громади — то його віддалити.

В інших справах треба вносити рекурс до воєвідства, котре до 3 місяців мусить його полагодити. Щодо **повитух,** то коли накинуть одну на кілька громад — то не визначувати сталої пенсії, але платити осібно за кождий випадок. Про лайдацтва по громадах треба доносити секретаріятам партій. Українські посли вже внесли **скаргу до Союза Народів** по причині **знесення** польським урядом самоурядовання в Галичині.

Д-р Стахів звертає увагу, що **наказний комісар,** наданий по розвязанню ради громадської має лише приготовити нові вибори і до **6 тижнів** їх розписати. А коли староста дальше його держить, то треба робити бучу у воєводи. Війт цілком не підлягає поліціянтови державному, і цей не має йому нічого до розказу. Староство може завісити війта в урядованню, коли має в суді доходження о злочин. Радного взагалі староста усунути не може.

При кінци тих зборів, котрих учасники з великим захопленням слідили за ходом нарад, ухвалено відбувати такі анкети і в згаданих вже місцевостях а на внесеннє директора М. Обрізкова вибрано **екзекутивний комітет,** котрий пізнійше уконституювався ось як:

Д-р В. Кузьмич, голова; д-р Е. Шипайло, заступник; д-р І. Турянський, секретар. Прочі члени: д-р Новодворський, д-р Коссак, дир. Пашкевич і дир. Берлад.

Цей комітет уже розпочав свою діяльність і скликав вже анкету в Гвіздци, на котрій проводив д-р Трильовський, а реферував д-р Турянський; в Печеніжині, на котрій проводив д-р Трильовський, а реферував д-р Кузьмич, та в Яблонові, де проводив Н. Комищук а реферував д-р Кузьмич.

Екзекутивний комітет уже інтервеніював в кількох громадських справах і поширює себе через добір мужів довіря з місць.

Ось подав я Вам, чесні читачі „Свободи", картину **„органічної праці"** також **на области політичній.** Як бачите, ми зачинаємо від низу, від громад, а наша праця буде розвиватися без огляду на це, що там буде робитися вгорі, в вищих сферах „польської держави".

А там тепер **зміни в міністерстві;** між іншим міністром справ внутрішніх на місце ген. Складковського, знаного зі своїх реформ, відносячихся до „ходження за стодолу", став **Генрик Юзефський,** дотеперішній волинський воєвода. Він був колись віцеміністром при Петлюрі, а, зіставши польським воєводою, вів свою політику на Волині при помочі готових до услуг Петлюрівців, еміґрантів з Великої України. І власне при їх помочі наварив він немало кислого, хрунівського пива на Волині, так, що не так скоро удасться вилляти його до рова.

Юзефський скористав передовсім з політичної **безхребетности** та **браку орієнтації** тамошньої української інтеліґенції, котра, цілком забуваючи, що на Волині є лише **пять процент** Поляків, далася йому взяти на солодкі слівця й обіцянки. Субвенції на **„Рідну Хату"** (український „клуб"!) та на рептильку **„Українську Ниву"** ще кріпше поділали на недавних Малоросів і тепер не так легко завернути їх з „пути нечестивих".

А п. Юзефський дуже зарозумілий на ті свої волинські успіхи, ну — і мабуть таки задля них Пілсудський покликав його до нового „санаційного" міністерства. Значить, п. Юзефський має свої, випрубовані на Волині методи, приноровити тепер до всіх „кресів", отже і до нас грішних, на галицьких кресах сущих. Ось послухаймо, що цей новий п. міністер заявив недавно на соймовій комісії.

Переходячи до **справи меншостей,** підніс він, що „питаннє це не полягає виключно на тім, щоби на даній области позискати нормальну температуру (?) для держави. Є воно чимсь більшим і важним, що має вже в річипосполитій свою традицію, і сущність чого лежить на співжиттю і **взаїмнім культуральнім проникаванню себе** (?!) Політика „заборців", держачись засади „поділи, а потім пануй", защіпила трійл[illegible] і протиставила взаємно проти себе культуру польську й українську. Тепер, коли Польща воскресла, вертаємо до **наших давніх традицій.** (Сохрани нас, Господи! — Кл. Об.).

„Другою **причиною** розятрення цеї справи є акція, ведена **на декотрих землях** тими **чинниками,** в котрих інтересі лежить робити урядови трудности в його акції, прямуючій до цього, щоби ввести співжиття меншостей з Поляками на нормальну дорогу.

„Поминувши деякі болячки — каже далі п. Юзефський — треба однакож піднести, що польська державна рація і праця довели вже до елементарного устаління життя на „кресах". **Однакове** (?) **трактоване** горожан і боротьба з чинниками, що противляться польській державній рації — оце два завдання, в котрих суспільність мусить співділати з державою, зосібна в часах, коли йде про розбиття р[illegible] з часів „заборів" і про поворот нормальної, біольогічної історії в розвою відносин".

„Добре загув ти, льве", скажу я за Шекспіром, так ще додам: „Де ти „маладой челавек" (він не має ще й 40 літ), до біса навчився таких фраз, що або нічого взагалі не означають („біольогічна історія"), або цілком суперечні з дійсним положенням на „кресах"?

Де ти видів те **„однакове трактоване горожан"?** Коли це було і яких свідків маєш на це?

Чи замкненнє 500 православних церков, чи знесеннє всіх українських катедр в університеті у Львові, розвязаннє **всіх** „Січей" і соток читалень і „Лугів", недопусканнє „Сільського Господаря" на Волинь, розвязаннє тамошньої „Просвіти" і т. ін. — чи всьо то є доказом однакового трактовання горожан"?

Але перебули ми панщину, перебули війну одну і другу, перебудемо і **„взаїмне проникання культуральне",** котре нічим іншим не є, як звичайною собі **польонізацією.** Бо що наших братів на Волини проникав п. Юзефський польським духом, це річ звісна. Але щоби **Поляків** там живучих цей пан, будучи там воєводою, **проникнув українським духом** — такого дива ніхто **там не бачив.** Щоби Поляки, маючи всі державні засоби в своїх руках, ні сіло ні пало українщилися — це річ немислима. А хоч, живучи півтора століття під Москалем, навчилися вони дуже добре читати кирилицю, то тепер за ніякі гроші не взяли би ані української книжки ані українського часопису до своїх рук. Навіть і хрунівського органу п. Юзефського — „Української Ниви"...

Клим Обух.

(Конець)

О. Максимюк.

ВРАЖІННЯ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ

(4)

Не штука сидіти у Відни, або у Швайцарії чи в Америці й писати про комуну й „геройську" красну армію, далеко, в спокою, без небезпеки і клопоту, „получати" за них доляри і їздити автами; але штука піти туди до Рідного Краю, де народ покинений всіми, стогне в чужім ярмі, там поглянути правді в очи, будувати ту комуну межи своїми і піти в похід з тою красною армією. Люди, що за границею бавляться в експерименти такі, це Дон Кіхоти, що атакують вітраки або череду овець і поривsituються з мотикою на сонце; або люде, котрі „роблять комуну" ради долярів. Я таким людям можу тільки сказати цілком обективно, що вони находяться в цілком блуднім понятті про російський большевизм, або є фальшивими комуністами.

Разячий московський шовінізм силою беззаконного кривавого терору на Україні не дає Українцеви дихати. В понятті навіть кождого красноармейця російська московська мова є мовою інтернаціональною, а всяка инша контрреволюційною! Большевицька влада й всякі жидівські комісарі, котрих можнаб утопити в невинній українській крові, яку вони пролили, бояться слова „Україна", як чорт свяченої води, гірше ніж за царських часів! Чому? За царських часів слово Україна значило сепаратизм, тепер для большевиків, рівнож не злих московських шовіністів, Україна значить: сепаратизм і контрреволюція!

Большевики Українців в публичнім життю до нічого не допускають, народний рух переслідують, армії Україні не дають, Українцям для України працювати не дають, нічого доброго Україні самі не принесли, крім беззаконня й анархії, нищать пляново українську інтеліґенцію, грабують і палять села, знищили залізниці і фабрики, промисл і торговлю, словом: принесли економічну руїну. Щоби повірити в це, треба побачити.

Галичане, навіть завзяті комуністи, які побули під большевиками короткий час, вилічилися зовсім від російської комуни! Галицький жовнір, побачивши московський большевизм в практиці, почув до нього страшну відразу. Інтензивна большевицька аґітація словом і письмом нічого не помогла! Найгірше вразило галицького жовніра та укололо в саме серце се, що большевицькі комісарі приказали йому скинути український синьо-жовтий прапор та знак української держави — тризуб. Так! Приказали скинути й топтати ці дорогі символи, ці знаки живучої української нації, за які галицький жовнір стільки крови проляв у боротьбі з Ляхами!

Мені довелося бачити таку сцену: комісар вдарив стрільця в лице за те, що він не скинув з шапки тризуба; стрільцеви заіскрились сльози в очах і він сказав: „Товаришу комісар, я тризуба сам не можу скинути, бо я за нього був два рази ранений в бою з Поляками, а ви, як хочете, зніміть мені його". Стрілець, вимовляючи ці слова, глядів прямо в очи комісареви. Комісар не відважився посягнути по тризуб, лиш обернувся й відійшов.

В понятті галицького жовніра національне визволенне було рівночасне з визволенням соціяльним; він не бачив в Галичині національного буржуя, не бачив такого і на Україні, хіба „Малороса". Знав він добре й бачив, що українська інтеліґенція правдиво й щиро народна, це однаково покривджені сини селян, його рідні брати. Тому між стрільцем і старшиною Галицької Армії була велика любов, довіре й гармонія життя. Галицька Армія була далеко більше демократична, як большевицька, бо вона була демократична змістом, а та лише формою.

Большевики ставили галицького старшину під однакову мірку з царським офіцирством, яке походило з родин високого панства й дідичів. Вони називали галицьких старшин буржуями, очернювали та хитро й підступно, явно і пляново аґітували між стрільцями проти старшин; це робили на те, щоби витворити провалля між одними і другими, щоби розірвати стійність і любов, щоби пустити стрільця проти старшин і в той спосіб знищити патріотичну галицьку інтеліґенцію. До цеї протистаршинської аґітації були приділені до кождої галицької частини спеціяльні аґітатори. Однак це большевикам мимо їх зусиль не вдалося, а навіть було виключене.

Галицька Армія була наскрізь селянською — від стрільця до ґенерала! Всі вищі панове „покликані до вищих діл", пронюхавши ще в Галичині ситуацію, схоронилися завчасу за границю: одні по містах і заграничних комісіях, другі на „лічення" приватно виїхали, треті остали на місци. За Збручем опинився селянський син стрілець і старшина! Сей старшина ніс на своїх плечах разом зі стрільцем всі труди війни та не покинув стрільця до послідної хвилі. Небіщик от. д-р Воєвідка Ярослав, командант І. Галицького полку УСС, один з найбільших героїв Галицького війська (його замордував большевицький комісар в квітни 1920 р. в місточку Піщанка, щоб забрати йому доброго коня), в найтяжшім положенню Галицької Армії сказав: „Я не пережию смерти Галицької Армії, з нею і я загину!"

Серед таких відносин кождий галицький жовнір стратив надію на большевицьку поміч проти Польщі. Ми всі находились в дуже прикрім становищі: з одної сторони відвічний ворог Польща, з котрою йде отаман Петлюра і за нами численні повстання по цілій Україні селян проти большевиків, з другої сторони безпорядки в большевицькій армії і недовіре до нас большевиків. Ми самі не знали, що ми є й що маємо робити. Одно нас кождого з поодинока пізніше ратувало від заглади: добре імя між селянами. Селяне говорили нам: „Та які з вас большевики, та ви Галичане, Українці, ви наші". Селянин пізнав в нас рідного брата духом і бажаннями. Галицьке військо подобалось селянам своєю простою, невимушеною дисципліною, любовю до порядку та добродушністю; воно не тільки їх не грабило, як се робили инші війська, які кочували по Україні, але обороняло їх від напастей і грабунків. Галицький жовнір мимохіть почував себе вищим понад окруження і цю вищість всі, навіть денікінці й большевики, признавали, хоч зі злобою. Скрізь і, під кождою владою слово „я Галичанин" було найліпшою леґітимацією; се слово було наче документом права екстериторіяльности.

Галицьке військо причинилося дуже багато до піднесення національної свідомости селян. Кождий стрілець, переходячи і перебуваючи по селах, був мимохіть національним аґітатором. Він говорив селянинови це, що йому з душі випливало й селянин йому вірив більше, ніж всяким иншим аґітаторам, які й говорити по українськи не вміли. Галицький жовнір співав українські пісні, заговорив до мужика по простому, на хлопський розум рідною мовою.

Селяне скоро зрозуміли, що ми не Австріяки, тільки рідні їх брати, ближчі навіть ніж всякі „отряди" степових „отаманів". Як селяне нас любили, наведу слова одного мужика з с. Верхнячки коло Умання: „Ви, Галичане, ліпші Українці, як наші; ви говорите так, як ми, по мужицьки, а навіть ваші „офіцири" не гордять мужиком".

Вплив Галичан дався скоро відчути. Для українських селян був досі отаман батько Петлюра цілою Україною; тепер селянин зрозумів і пізнав, що тою Україною є він самий і земля, на якій живе.

Всі проступки красної (червоної) армії і чужинецьких комісарів в розумінню селян спали на Жидів і Москалів, бо мовляв: „Жиди то комуна, а Москалі не хотять робити коло землі і приходять на Україну по хліб". З сього взялись погроми й ненависть. Селяне зрозуміли, що Росія для них чужа. Вони також уже знали, що велика частина української інтеліґенції була „Малоросами". Вони дуже добре памятають, як в жовтни 1919 року при першій стрічі української армії з денікінською офіцири з малими виїмками покинули козаків і перебігли на сторону „єдиної неділимої", яку цілком виразно представляла денікінська добровольча армія. Ці „зделки", як і безчисленні експерименти влад дотеперішніх та безглузді спори партійні, знеохотили і зробили селян байдужими до всякої влади.

(Дальше буде)

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ.

Погода, Гемтремк, Міш. Історики України говорять, що Володимир Святий прийняв християнство від Греків. Та й инші чужинецькі джерела підтверджують цей факт, тому сумніву нема, що хрещення Володимира відбулося з благословення царгородського патріярха. Тоді ще не було такого різкого розділу церков на східну та західну, який є тепер.

Міщух (до фармера): Чи цього літа мали ви богато дощу?

Фамер: Мій сусід мав більше.

Міщух: Якжеж це можливе?!

Фармер: Він має більше поля.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЩЕ ОДНО КОМУНІСТИЧНЕ ПІДПРИЄМСТВО КВОЛІЄ.

Американські газети розписуються широко про невдачу одного комуністичного підприємства в Америці. Сим разом ходить о комуністичну молочарську кооперативу в нюйорській дільниці Бронксі.

Був се дуже гарний плян. Треба було зібрати дещо людей, дещо гроша, позичити дещо більше, поставити дім, винайміти його межи тих, що справою займалися. Дім, рахувалось, буде власністю кооперативи, котріг жильців вистарчать на заплату коштів заряду, направ і на сплату довгу. За якийсь час виплатиться довг і дім лишиться чистий на власність розумних підприємців.

Плян простий. Капіталісти нераз його робили: Чому не зробить його комуністам, які хоч куди розумніщі від капіталістів. Постановлено, зроблено. Пайщиками мали бути тільки комуністи. Мовлянь, возьмемо капіталістичні способи організації й будемо валити капіталізм.

Стали валити. Валили й довалилися до того, що кооператива збанкротувала. Заряд заряджував зле. Відомо, при виборі зарядчиків дивилися за тим, чи кандидат правовірний комуніст, а не чи він добрий зарядчик. В совєтській Росії се не велика... недостача. Коли фабрика не поплачує, здірують мужиків і залатають діри, які повстали через кепський заряд. В Америці не те. Тут хлопів на латання комуністичних дір дерти не можна. Треба самим промишляти. А комуністи практично промишляти не вміють. Вони в ідеях крепкі. Повиходи, речениці плачення. Що там ми будемо платити якимсь там грубим капіталістам. Не платили. І пішов комуністичний дім на бубен.

Словом, Америка тобі, братчику, не Росія.

СЛОВА ЛІНКОЛНА ПОВТОРЯЮТЬ ЯК ФРАЗИ.

Вилієм Ґрін, голова Американської Федерації Праці, говорячи на радіо про Лінкольна представляв програму Лінкольна про відносини капіталістів до робітників, як вона проявляється з принагідних промов великого президента, як найкращу програму, на яку можне згодитися нині кождий робітник.

Щодо самого змісту промови не можна Ґрінови нічого закинути. Тільки, яке практичне значіння має се говорення на радіо з нагоди свята Лінкольна? Якби так нагадати слова Лінкольна з нагоди якоїсь боротьби за робітничі права, то се ще моглоби мати значіння, але говорити гарні фрази з приводу іменин тільки помагає зводити великі засади Лінкольна на гарні, але пусті, себто нікого справді не обовязуючі фрази.

Свого часу в нас Франко звертав увагу на такий занепад високих ідей Тараса Шевченка.

ШАНУЮТЬ СВОЇ ІСТОРИЧНІ ПАМЯТКИ.

Нюйорське Історичне Товариство урядило в своїм музею спеціальний відділ присвячений французькому генералови Лафаєтови, котрий бився по стороні Америки в американській революційній війні. Власне Товариство оповіщує, що йому вдалося роздобути історичне бюрко, котро вживав підчас свого побуту в Америці Лафаєт.

Ся оповістка пригадує нам на те, як культурні народи шанують памятки, що відносяться до їх великий подій в історії народа, хочби звязок між подією був тільки такий, як між бюрком, при котрім сидів великий подвижник революції, та революція сама.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БРУКЛИН, НЮ ЙОРК.

Протестаційне віче проти терору окупантів.

Заходами Союза Національних Товариств у Бруклині влаштовано в неділю, дня 9 лютого, віче протесту проти терору на землях України. Союз замовив на віче галю Української Рідної Хати з заплатив за неї згори повну належитість. Коли галя наповнилася коло другої з полудня, гр. Михайло Заверуха отворив віче короткою промовою: віче скликано для протесту проти всіх окупантів, що ведуть терор проти українського народа на українських землях. Будемо протестувати — говорив бесідник — проти всіх окупантів, як проти Польщі, так і проти Москви. З салі сейчас піднялися свисти й тупання. Бесідник заявляє, що він не встрашується сими протестами польських чи московських агентів, та що не встрашається теж вічевики. Заряд галі дав дозвіл відбувати віче тільки до пів до пятої години, ба навіть заповідав, що буде вже в 4. годині опорожнювати галю, тому Союз, скликавши се віче, постановив поминути вибір президії вічем, а віддати провід віча встановленої президії. Національні Товариства встановили до переведення віча гром. Михайла Заверуху, як предсідателя, та громадян Миколу Сторожука й Василя Костева як секретарів. Предсідатель сейчас покликує як першого бесідника гром. Омеляна Ревюка.

На салі знов підоймають крик ті самі, що перед хвилею тупали проти заяви предсідателя, що треба протестувати проти всіх окупантів української землі без виїмку. Кричать, щоби вибирати президію з галі. Предсідатель старається вспокоювати кричучих: час короткий, вибір може забрати богато часу, засада демократії не вимагає доконечно вибору президії віча з галі, як се видно хочби з того, що американські демократичні встанови теж не практикують вибору предсідателів на кождому вічу, і сей власне спосіб забезпечує впорядчиків віча перед тим, щоби віче, скликане ними для певної цілі, переходило в руки противників. Коли Національні Товариства Бруклина збираються протестувати проти всіх окупантів українських земель, то певна річ, що з сього можуть бути невдоволені прихильники Польщі, Румунії, Чехії чи Москви. Однак сі невдоволені з протесту на віче протестаційне не повинні йти. Було собі сидіти дома або урядити своє осібне віче й на ньому ухвалити прхвалу для милих собі окупантів. Національні Товариства, що наняли галю, мають право розпоряджатися галею й вічем після своєї волі.

Знову зривається кількох з криком, вибирати президію з галі. Предсідатель сим вдоволь кождим слова не дав; він уже зарядив промову першого бесідника та тому він таких криків як виєску трактувати не може. Він буде виконувати волю національних товариств, які його до переведення віча встановили, а не волю кількох громилів, що прийшли на збори не допустити криком до відбуття віча протесту проти терору окупантів. Коли громили не дадуть йому перевести віча спокійно, то він буде примушений перевести віча на другу галю. Крикуни зриваються на сю заяву з новим криком: Забирайтеся звідси! Забирайтеся! Я вам звертаю гроші! І я вам звертаю гроші за галю! Предсідатель каже, що він покликаний до переведення зборів, а не до відбирання грошей за віче. Він звертає зборам увагу на те, що звертати йому гроші за галю бралися люди не зі заряду галі, але зпоза Бруклина. Він підчеркує, що між тими, які не дають президії, встановленій національними товариствами, перевести збори, є також члени заряду галі, з чого видно, що заряд галі ділає тут згідно з тими, що не хочуть допустити до протестаційного віча.

На салю входить кількох полісменів. Президія однак бачить, що поліція тут не поможе перевести віча за короткий час, полишений для віча зарядом галі, бо крикуни видно поклали собі за завдання не допустити до протесту проти Москви. З огляду на те, що президія вірить, що заряд галі симпатизує з розбивачами віча, президія, щоби ратувати віче, взиває всіх, що хочуть протесту, перенестися до другої галі, до галі української католицької церкви.

В пів години опісля галя української католицької церкви була битком набита людьми. Під галею стояло до сотки людей, які не могли поміститися в галі. Гр. Заверуха отвирає віче. Прихильники Москви, а може й инших окупантів України, говорить предсідатель, допустилися грубого розбою над протестаційним вічем. Сей розбій се болюча наука для Українців з Бруклина. Розбою допущеноси в домі, який Українці будували власними жертвами. Нахабність прихильників Москви доходить до того, що у власній хаті не дають нам протестувати проти терору над українським народом. Се поступовання певно обурить до живого всіх Українців Бруклина й заставить їх до кращої захорони свого добра перед чужими агентами. Коли предсідатель підчеркнув зібраним, що він поступив правно не даючи розбивати віча нібито вибором президії, віче загуло довгими оплесками.

Предсідатель удоліив слова першому бесідникови, гр. Омеляни Ревюкови. На українських землях новий зрив дикого терору. Вживають його всі окупанти України, кожний терогизує по свому. Кождий окупант виробив свою техніку деморалізації. Коли навіть на зовні один окупант виступає проти другого, то з того ще не виходить, що вони собі вороги. Наші вороги можуть з собою боротися за те, кілько України їм „належиться"; але коли їх інтереси загрожені Українцями, вони сейчас лучаться. Польща є союзниця Москви проти України. Кождий окупант скорше погодиться з другими, як з Україною. Тепер Польща взялася до нового наступу на українські землі. Обявом сього є ріжні пляни кольонізації й винищення Українців з українських земель, арешти й суди. Нову кампанію повела тепер теж Москва, обявом арешти українських учених. І терор Польщі і терор Москви се обяв почуття розпуки. Москва й Польща звіріюються, що їм удасться зломити Українців. Оба вживають скрайних способів. Большевицький похід проти вчених і діячів показує, що український народ не дався Москалям задурити українізацією. Сей похід се тільки заповідь дальшого терору проти українства зі сторони Москви. Тому нам треба протестувати.

Бесідник предкладає резолюції: Протестаційне віче бруклинських Українців, скликане Українськими Національними Товариствами, що мало відбутися в неділю, 9. лютого 1930 року, в галі Української Рідної хати, але через погромницькі заходи приятелів московських окупантів мусіло перенестися до галі української католицької церкви, 1) висказує свою солідарність зі стремлінями українського народа добути собі свободу в суверенній соборній українській демократичній републиці; 2) висказує свою пошану всім тим, що впали жертвою в боротьбі за сей ідеал; 3) висказує свою пошану й солідарність з тими, що далі ведуть ту боротьбу і за неї понесать жертви; 4) підчеркує, що кождий Українець, який стоїть за сей ідеал, мусить виступати проти всіх окупантів української земель: Польщі, Москви, Чехії й Румунії; 5) осуджує як збаламучених окупантами тих всіх, що не дають нам боротися чи протестувати проти одного або другого окупанта; 6) вірючи, що передусім активна боротьба проти всім окупантів може нас вивести з неволі, взиває до активної піддержки для сеї боротьби й складає жертву для допомоги революційної боротьби та її жертв, політичних вязнів; 7) взиває до розголошення перед світом окупантських терорів проти українського народа. В справі віча предложив бесідник резолюцію, в котрій віче пятнує комуністичних громилів за те, що збиралися розбивати віче протесту проти Москви, даючи в сей спосіб і американським Українцям нагоду покушати комуністичної диктатури. Віче приняло резолюції оплесками. Заряджено збірку, котра принесла понад шістьдесять долярів.

Другим бесідником був гр. Юліян Павчак. Говорив він, що один з лідерів комуністів телефоном у суботу збирав комуністів з цілої околиці, щоби розбити віче в Бруклині. Щоби розбити українські національні організації в Бруклині, комуністи видали відозву, що протестують проти Москви польськими агентами, хоча знова Поляки тих самих Українців за протест проти Варшави називають московськими агентами та комуністами. Вони називають нас теж Петлюрівцями, як російські царі колись називали всіх прихильників української самостійности мазепинцями. Нас не застрашують сі назвиска. Не журимоея тим, що нас називають Поляки Москалями, а Москалі польськими агентами. Не журить нас, що цар називав нас мазепинцями, а Сталін називає петлюрівцями. Ми не хочемо бути погноєм для ніякого другого народа. Ми такий самий добрий народ, як Москалі чи Поляки чи Чехи, і нам належаться такі права, як їм. Не довго їм диктувати нашому народови, гейби вони були люди, а ми худоба. Кождий терор зі сторони ворогів освідомляє наш народ про його права та про потребу боротися за них. Розбиванне віч протесту проти Польщі й Москви освідомляє наше громадянство про потребу організації проти громилів польських і московських. Українці Бруклина певно возьмуть собі на розум научку московських громилів. Завдяки комуністичному теророви надуть симпатії до комунізму по всему світі. Можуть вони довше триматися серед наших темних людий, але колись і вони прозріють.

До слова ніхто більше не зголошувався, і предсідатель зарядив відспівание національних гимнів і, підчеркнувши спокій та лад серед зібраних, коли серед них не було громилів, замкнув віче.

Гість.

ЗІ СПОРТУ.

"UKRAINIAN COSSACKS OF ROCHESTER" TO PLY AGAINST THE AUBURN TEAM.

The basket-ball team of "The Ukrainian Cossacks of Rochester", the newly organized sporting club of the Ukrainian youth of that city, is scheduled to meet in Rochester, on Saturday, February 15, the sporting club of Auburn Ukrainians.

The game has aroused a great interest of the Ukrainians of Rochester, Auburn and neighboring cities.

The meet will be held in the Amalgamated Hall, Clinton Ave., at 8 o'clock in the evening. After the meet there will be a ball.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, висловлюю щиру подяку Українському Народному Союзови за скоре виплачення мені посмертного по моїй покійній дружині Марії.

Рівнож дякую членам і урядникам Тов. Сокіл, від. 218, У. Н. Союза, котрі взяли численну участь у похороні.

Особливо дякую всім тим, котрі то в послідних годинах навідували мою дружину в шпиталю і віддали їй послідну присллугу.

Іван Гренечко,
Кемпбел, Огайо.

Старий Гринько Дух тяжко захорів. Жінки не має вже, але має замужну сестру в подальшім селі. Сестра приїхала до хорого брата.

— А твій чоловік не приїхав?

— Хотів приїхати, та що тепер жнива, то ми так уложили собі, що приїде вже аж на похорон.

КОЛИ У ВАС Є НА ДІЛІ МАТИ ФАРМУ, тож старайтесь набути і завчасу обробити та завести лад якого фарма вимагає. Зголосіться до мого офісу по інформації, де дістанете ріжні інструкції. Я маю на продаж ФЯРМИ в стейтах: Ню Йорк, Масачусетс, Конектікот, Ню Джерзи, Пенсилвенія і Мериленд. Земля дуже добра під управу і при стейтових дорогах, причім можна робити другий бізнес: мати газолінові стації, род-гавз, ресторанти або штори. На замовлення листовно або телефоном можна бачитись від 8—10 вечером. 38

МИКОЛА ЗАВОЙКО,
REAL ESTATE,
55 W. 42nd ST., R. 1344, Phone: Pennsylvania 7851, NEW YORK, N. Y.

ДОЛЯРИ

ПОСИЛАЄМО по значно знижених ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.
ДО АМЕРИКИ спроваджуємо жінок і дітей навіть до тих, що не мають горожанських паперів на підставі нового закона.
АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.
ПРОДАЄМО ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.
ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.
Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу. 298—

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евню А), NEW YORK, N. Y.

Гимн Українського Н. Союза
на Рекордах „Окей"

OKeh-Odeon ELECTRIC

15600	Гимн Укр. Нар. Союза і За Україну	Хор Укр. Дірігентів
15604	Ой на горі та женці жнуть і Розвивайся дубе	Хор Укр. Дірігентів
15603	Коломийка і Весела полька, на гармонії	Н. Брусловський
15602	Наша хижа і Ой дубе, дубе	Барна-Поточак
15601	Полтавський вііт і Ніч	І. Давиденко
15598	Полька ніра і Солодкі мрії вальц	Давиденко і Вікарі
15596	Хася мазурка і Солодка полька	Орхестра
15595	Лучше було не любити і Кума	Барчанівна і Давиденко
15594	Українська полька і Гоп мої гречаники	Орх. Давиденка
15593	Тече вода зпід явора, ч. 1 і 2	Барна & Ко.
15592	Лучка зелена і Одрехівський танець	Барна & Ко.
15591	Танок з українських пісень, часть 1 і 2	Орх. Корнієнка
15590	На Україні попурі і Шумка українська	Орх. Корнієнка
15589	Баламути і Камінецька коломийка	Орхестра зі співом
15587	Гандура і Тишицька коломийка	Орхестра зі співом
15585	Лугом іду і По дорозі жук	Барчанівна і Давиденко
15584	Чорні очи і Родина	Українська Орхестра з Пасейку
15583	У. С. С. марш і Січовий марш	Орхестра з Пасейку
15582	Пікнік і Ох не люби двох	Барчанівна і Давиденко
15580	Тремальо полька і Кокошка полька	Орх. Корнієнка
15575	Невдача Панчихи, часть 1 і 2	Савіцький і Оленин
15572	Журба Гавриapplications і Клопіт з жінкою	Савіцький і Оленин
15570	Думка про старий край і Любовниця Петра	П. Малец
15104	Галицьке весілля і Вінкоплетини	Орх. Криськова
15104	Галицьке весілля — Вінкоплетини	Орх. Криськова
15106	Галицьке весілля — розплітанне коси	Орх. Криськова
15110	Муж косити іде і Жена їсти несе	Шкимба & Ко.

Маємо таксамо на складі повну збірку (10 рекордів) Лемківського Весілля, Шкимби. Всі повищі рекорди 10-цалеві по 75 центів. Ордеруйте зараз, а будете чесно і скоро обслужені. Хто в нас раз заордерує, той все буде нашим костумером. Пересилка наша. 32,8,43

GALICIAN BAZAR 123 AVENUE A, NEW YORK, N. Y. (Between 7 & 8 St.)

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Крови, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронкітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сціятика і Лумбаґо. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час кураціі. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, химічні тести, Х-Рейс.
БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ.
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.
110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
межи 4-тою Евнею і Irving Pl.
ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої поп.

ВИМКОВА ПРОДАЖА!
Правдиві ВІКТОР ВІКТРОЛІ пускаємо точно за ПОЛОВИНУ ЦІНИ
деякі й за $47.50

12 ВИБРАНИХ РЕКОРДІВ З КОЖНОЮ ВІКТРОЛЕЮ ДАРОМ

умови $1 тижнево

Прийдіть і оглянете нашу повну збірку Ортофонічних Віктроль.
Найбільший склад Українських і Руських Рекордів і Музечних Рольок.
СТАРА СОЛІДНА

EUROPEAN PHONOGRAPH Co.
10TH STREET & AVENUE A., NEW YORK CITY.

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

AN EYE VIEW OF SCOUTING.

How to start a Scout Troop.

A scout troop can be started by a grown-up person. It has been found practical to have separate groups of boys and girls, chiefly because young boys think differently than girls and because to leave them together might bring about the formation of cliques, which is very harmful to the organization of young people.

The Boy Scouts of America system differs slightly from the Girl Scouts, Inc., though the aims and purposes are the same. The first is adapted to the boys' life and the latter to the girls' life. I do not wish to impress upon you the fact that one must avoid co-operative gathering altogether; such meetings, held from time to time, will give the child an opportunity to get acquainted with other children, and in this manner to help to overcome shyness which „Ukrainian children posses to a greater extent than the children of many other races.

A scout troop consists of at last eight individuals over the age of ten, all about the same age who are willing to subscribe to the loyalty of God, and country, help fulness to other people, and to obidience of the Scout Laws, and whose parents have consented in writing to the scout membership.

They can meet in any convenient and suitable place, such as club, parish, settlement house, school building, or at the home of a leader. A troop meeting acquires space enough for active indoor games, or a yard for outdoor games. Young people like to get away from the school room atmosphere and a room provided for their use will give them a chance to decorate and arrange the place to their likes. Boys like to take to carpentry and make tables, benches, stools, book shelves, and so forth, which the girls, though able to do the same, somehow drift to the arts, that is to making their gathering nook more like a home and a nice place to play in. Most troops meet once a week, for about three hours each time.

The program for the first few meetings, while one is working with candidates, should be prepared by the leader in advance. A Scout Manual will be just the book to have it ready at hand. The patrol system with a Court of Honor will aid greatly in running the troop after your troop is stabilized.

The following are suggestions for the first meeting: In case you have not met the young people before and discussed scouting with them, have someone an outsider, interested and acquainted with the scout movement, tell them a story about an existing troop and its activities. This inspiring talk should be brief, as children get restless, and they want to start work that will show results at once. Allow yourself fifteen minutes to explain the Scout Laws, Promise, Motto, Slogan, and the Pledge of Allegiance; another fifteen minutes for a short story (Jack London's, O'Henry's, Carolyn Wells, Susan Coolige, or any others). Then allow fifteen minutes for songs, such as America the Beautiful, A Sea Scout Chantry, by James A. Wilder, Pack Up Your Troubles in an Old Kit Bag, Old Mac Donald Had a Farm, or any similiar ones. Obviously, we will have Ukrainian Songs too.

The notices and plans could follow; here you can mention the five foot of manila rope, that each candidate will need for next get-together with a small piece of cord to whip the ends of the rope; the nice sharp pencil and the note book. It may come in handy to have your material there to be used as an example. At the same time make one or two knots such as the square or reef, the sheep-shank and the serving the ends of a rope so they will not fray. Ask them to learn the symbols of the American Flag and also the Ukrainian Flag. Then have couple of group games. Close the meeting by forming a circle all standing in attention singing taps.

Day is done, gone the sun
From the lake, from the hills, [from the sky.
All is well, safely rest
God is nigh.

After taps while still at attention, the leader using the Scout Salute, bid the troop Good-night. The salutation is returned instantaneously by the troop.

K. E. Schutock.

ПОЗІР! — WILKES BARRE, PA.!

На „БЕНКЕТІ", який відбувся останного вівтірка в Стерлін Готели, хтось взяв не свої капелюхи, за що Комітет, котрий і так має мало гроший, заплатив $10. Будьте такі добрі, хто маєте не свій капелюх, принесіть до В. Крайківського до Майнерс Банку і відберіть собі свої, а Комітет дістане $10 назад. Також хтось забув мужеський шаль (Muffler). 38

Уряд У. Н. „Ліги".

КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВПРОСТ **BALTIC AMERICA LINE**
НА УКРАЇНУ

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА
ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІҐОМ І АМЕРИКОЮ
яка оперує найбільшими, найпоспішнійшими і найвигіднійшими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІҐОМ.
Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати з ДАНЦІҐУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.
Ціни як найнизчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.
Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА
каблем або почтою.
Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики
ҐАРАНТОВАНА
ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ коли шлете гроші.
Голосіться до місцевих агентів або
BALTIC AMERICA LINE
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
Другі офіси в Pittsburgh, Chicago, San Francisco, Seattle і головніших містах Канади.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ свого тіточного брата Івана Мазуркевича, з села Черниховець, почта Збараж, Галичина. Має перебувати в New York City або в New Jersey. Брате, я мав з краю відомість, що хочете продати своє майно чужим людям, як відомо, що мій рідний брат Іван, зістав калікою, я хочу купити від вас се майно для свого рідного брата Івана. Хто би з наших громадян знав про него, або ти сам брате, зголосися до мене на нижчу адресу: ТЕОДОР ЗАХАРЕВИЧ, P. O. Box 236, Derby, Conn. 38-40

НА ПРОДАЖ ФАРМА
10 акрів в Millville, N. J., при 13 Carmel Road і 31 Highland Ave. Голоситися до: 33-8
WASYL PITUCH,
1838 Third Ave., Arnold, Pa.

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 морґечі. Шери продається: Preferred шер $25.00. Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до котрогобудь з понизших урядників: І. Лисак, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; М. Брудер, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; Т. Каськів, касієр, 600 High St., Newark, N. J.

ДОМИ НА ПРОДАЖ.
Маю на продаж одно- і двофамілійні доми в
ROSELLE PARK і LINDEN, N. J.
Доми мають всі уліпшення, електрику, ґез і огрівачі (steam-heat). Продаю по приступній ціні. Голоситися до: 20-
JOHN ZARSKY,
448 MAPLE AVE., ELIZABETH, N. J.
Telephone Emerson 4770

ПРОДАЄ **ДОМИ** в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
Г. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16

НОВІ ДОМИ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. які знаходяться напроти Гай Школи, і в недовзі підійдуть до високої вартости, тож тільки там купуйте. Будівничий коло домів кождої неділі від годинц 1-шої до 5-тої пополудни. 301-3
JOHN GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

ДО ВИНАЙМУ ФАРМА НА ОГОРОДОВИНУ.
Найліпші фарми на огородовину, земля плодовита в північній части стейту Ню Джерзи, можна купити кілька акрів. Хто схоче, з домами або без; дуже приступні ціни винайму. По інформації пишіть на нище подану адресу, або до нашого репрезентанта на місци: Mr. C. S. Hoff, Great Meadows, N. J. 22-
AMMONIATE PRODUCTS CORP.,
42 Broadway, New York, N. Y.

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається перегляданнем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C,
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жаданне, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до перегляненя, щоб забезпечити ваші права сейчас.
Найбільші признания, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН
Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Усі дерева є інспектовані через State Mass. і ґарантовані. Своїм костумерам даєсь інформації в українській або англійській мові. Пишіть по цінник. 38—
SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт.
27 ARTISAN STREET, WILLIMANSETT, MASS.

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх хоробах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Години: 127 EAST 84th STREET,
10—12 межи Park і Lexington Ave
6—8 NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

DR. M. SMITH
перенеіс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

УВАГА УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ!
При замовленню календарів на сезон 1931 жадайте від своїх агентів "КАЛЕНДАРА ВИШИВАНОГО" № 22-11 або замовляйте їх і інші календарі від
UKRAINIAN ART CALENDERS
P. O. Box 99, Station D
New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.
ЕМІЛІЯ УГОРЧАКОВА має великий склад найкращих українських строїв і ріжних костюмів до аматорських представлень і народних виступів, як також прибори до характеризовання. При замовленнях треба присилати точний спис осіб і потрібних річей. Випозичає також народні строї хотячим фотографуватися. Замовлення на костюми до представлень треба присилати що найменьше 8 днів перед представленнем на слідуючу адресу:
Mrs. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

МАЛЮЮ АРТИСТИЧНО
церкви, іконостаси, сцени, образи ріжної величини, плащениці, хоругви, фелони і всякі ризи церковні.
Образи висилаю на оказ, як не подобаються відішліть мені, а пересилку я оплачу. Малюю церкви на догідні сплати.
Принимаю різблення іконостасів, престолів, тепраподів.
Висилаю рисунки на оказ. Роботу виконую солідно і на час.
Прошу голоситися до: 14
Art. DM. ZACHARCHUK,
664 E. 20th ST., NORTHAMPTON, PA.

БИЗНЕСМЕНИ УКРАЇНЦІ!
Заки дасьте свій ордер на СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1931 р., перегляньте наш великий ілюстрований каталоґ і наші гуртові ЦІНИ продажі. Маємо великий вибір ріжнородних календарів, яких каталоґ висилаємо на жадання. Пишіть на адресу: 24-
KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th ST., NEW YORK, N. Y.

АКУШЕРКА І ЛІКАР
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SCHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121

ПОКОНАНО РЕВМАТИЗМ
Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки усувають болі і терпіння, спричинені недомаганнями Нирок, Печінки і Міхуря. Це не є якесь новітне медичне відкриття, але відоме поверх 200 літ лікарство на ріжні недомагання. Його приємно брати. В кожній аптиці, в трьох величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожнім пуделку.
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУЧКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ,
які можна набути у книгарні Свободи

ЗЕЛЕ ДІДІЧ. Новорічна песа-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ...15 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, драмована казка в 2-ох діях. Я. Вільченко ...20 ц.
ЗОЛОТИЙ ЧЕРЕВИЧОК, песа-казка для дітий у 6-ох картинах. Галина Орлівна ...15 ц.
ПРОГУЛЬКА, комедійка на одну дію. Ст. Чубатівна ...15 ц.
ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях ...15 ц.
САМОТНИЙ У ЛІСІ, песа на одну дію. Е. А. Чебишева-Дмитрова ...10 ц.
МАЛИЙ ТАРАС, діточа песа на 3 дії. В. Шопінський ...20 ц.
СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на дві дії зі співами та хороводами. Василь Софронів ...25 ц.
РИЦАР І ЛЕСЬ, сценічна картина для дітей, з піснями. Роман Завадович ...15 ц.
ТАРАС У ДЯКА, сценічна картина в 2. діях із життя Т. Шевченка. Іванна Блажкевич ...15 ц.
СТРІЧА У ЛІСІ, сценічна картина в одній дії. Леся Верховинка ...10 ц.
ДІД-МОРОЗ, фантастична дитяча казка-песа на 3 дії з співами й танцями. Мик. Шуґаєвський ...25 ц.
ЧАРІВНИЙ КАМІНЕЦЬ, песа-казка для дітий в 3-ох діях. В. Королів-Старий ...15 ц.
ПРИ ВАТРІ, сценічна картина в одній відслоні. Фр. Вольф ...10 ц.
ПІДКЛАДЕНЬ, песа-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ...15 ц.
ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛІФ, драмована казка в 5 діях. Павло Бендорф ...10 ц.
ВОЧ МІСЯЧНОЇ НОЧИ, пластова гра в 5 діях. Ярослав Вільшенко ...25 ц.

Повисші книжочки можна одержати в книгарні Свободи. Замовлення будемо висилати тільки по одержанню належитости. Не будеться звертати уваги на такі замовлення, які прийдуть...
"SVOBODA"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗДОРОВЛЯ І ШЛУНОК
є дві нероздільні річи. Якщо ваш шлунок страждає з затвердження або нестравности — ви не можете мати доброго здоровля.
Отже мусите дбати про свій шлунок. Коли маєте затвердження, біль голови, втрату апетиту, біль шлунка, гази і т. п., зажийте на ніч добрі ліки Wakie-Lax, а встанете на другий день відсвіжені і без ніяких долягань.
Wakie-Lax є знамените для мущин і жінок. От що про нього говорять тисячі людей: „Чудові успіхи", „Виганяючий домашний лік", „Добре і безпечне на усунення шлункових клопотів". Ми ґарантуємо, що будете вповні вдоволені.
Чудове Wakie-Lax зашлемо на вашу адресу за 1 доляр, з повними поученнями. Замовте ще нині проволоки.
WAKIE PRODUCTS CORP.
Dept. U-11, BLOOMFIELD, N. J.
Дж. Вашкевич, Аптикар-властитель.
WAKIE PRODUCTS CORP.

НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ
хочете виступити з патріотичною мовою, купіть собі
ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ
о. М. КІНАША
Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

PROBAK
DOUBLE-EDGE BLADES
THE BEST SHAVE YOU EVER HAD OR YOUR MONEY BACK
50 c. for 5
$1 for 10
Sample Blade 10 c.
If your DEALER cannot supply you, write direct
PROBAK CORPORATION
656 FIRST AVENUE NEW YORK

ІВАН СЕНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА БРУКЛИН, Н. Й. І ОКОЛИЦЮ
Обслуга чесна і дешева. Достава автомобілів на всякі оказії.
137 NORTH 7th ST., КОЛО BERRY ST., BROOKLYN, N. Y.
Phone: GREENPOINT 0569.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave. Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave. Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchord 2568

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J. Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J. Telephone 540

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛЬОҐ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОБОДИ
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.